

Kvalitetsarbetet på Katarinaskolan 2016

(rapport för det systematiska kvalitetsarbetet avseende läsåret 2015–16)

Innehållsförteckning

1. Katarinaskolan – en presentation	s. 2
1.I: Grunden	s. 2
1.II: Praktiken	s. 3
<i>Elever</i>	
<i>Lokaler och samarbetspartners</i>	
<i>Personal</i>	
2. Aktuella måldokument för Katarinaskolan	s. 5
3 Kvalitetsarbetet på Katarinaskolan	s. 5
4. Prioriterade mål	s. 6
4.I: Personligt bemötande och ömsesidig respekt	s. 6
Utgångspunkter	s. 6
Insatser under läsåret	s. 7
Resultat och måluppfyllelse	s. 8
Åtgärder för utveckling	s. 9
4.II: Studieresultat: Alla elever ska ha uppnått minst Godkänt betyg, främst i de ämnen som behövs för gymnasiebehörighet men även i skolans övriga ämnen, när de har gått ut grundskolan	s. 10
Utgångspunkter	s. 10
Insatser under läsåret	s. 11
Resultat och måluppfyllelse	s. 12
Åtgärder för utveckling	s. 19
4.III: Elevernas inflytande och ansvar	s. 20
Utgångspunkter	s. 20
Insatser under läsåret	s. 21
Resultat och måluppfyllelse	s. 22
Åtgärder för utveckling	s. 24
5. Skolans profil och identitet	s.24
6. Inför nästa läsår	s.28

1. KATARINASKOLAN – en presentation

1.1. Grunden

Katarinaskolan, en friskola med årskurserna 6-9, startade sin verksamhet hösten 1994. Grundarna var länge skolans rektor och studierektor. En privat stiftelse, Heliga Katarinas Skolstiftelse, är skolans huvudman. Ledamöterna tillhör huvudsakligen de romersk-katolska och ortodoxa kyrkorna, men stiftelsen är fristående och lyder inte under någon kyrka eller annan organisation.

Skolan godkändes utifrån en egen läroplan (Katarinaskolans läroplan, KL), som ligger nära den offentliga skolans vad gäller synen på värderingar och på skolans uppdrag, men även vad gäller tim- och kursplaner. Profilen beskrivs där som ”humanistisk-kristen”. Skolan ser sig inte som konfessionell utan vänder sig till alla intresserade.

Det kristna inslaget är för grundarna och stiftelsens ledamöter, och för en stor del av personalen, en utgångspunkt för dem själva inför tolkningen av skolans pedagogiska uppdrag. Kristna formuleringar som förekommer i skolans egen läroplan, t ex vad gäller människans unika värde som Guds avbild, kan mycket väl tolkas allegoriskt och på så sätt kännas meningsfulla både för kristna och icke-kristna elever och anställda. Andra kristna inslag, som bönen Fader Vår vid en samling en gång i veckan (när eleverna inbjuds att delta i bönen, eller tänka på något de själva tycker är viktigt), markerandet av kristna högtider, karnevalsfest inför fastan, läsning av Julevangeliet vid julavslutningen, ”Katarinarummet” med skolans ikoner etc. uppfattas som en del av uppdraget att bilda eleverna genom deltagande – på vilket plan och med vilket engagemang de själva önskar – i några av våra gamla europeiska traditioner. Men det finns också en uttalad ambition att ge eleverna speciell kunskap utöver det vanliga när det gäller kristen tro och tradition, att ”åskådliggöra den kristna och europeiska kulturens religiösa dimensioner” och visa att ”religiös tro och praxis är en naturlig del av den verklighet vi lever i” (KL 04 s.5).

I linje med synen på individen som helig och unik ses också kultur – mänskligt skapande – som något mycket värdefullt att studera, delta i och föra vidare. Katarinaskolan vill ge stort utrymme för bl.a. konst och musik, och har en särskild handlingsplan för att stärka kulturens roll i lärandet. Genom Kulturrådets satsning Skapande skola har skolan alltsedan år 2008 fått särskilda bidrag för kontakt med professionella kulturaktörer utanför skolan.

Då kultur omfattar allt mänskligt skapande avses med ”humanistisk” inte endast betoning på traditionellt humanistiska ämnen. Skolan ser i stället *alla* ämnen utifrån ett ”humanistiskt” perspektiv, med ambitionen att ämnet historia får vara utgångspunkten.

Undervisning i moderna språk har fått en särställning. Det finns inget alternativ till ”språk 3” (språk som språkval) och i åk 8 och 9 förutsätts de elever, som inte behöver extra stöd, att studera ett nytt språk, ”språk 4” (språk som elevens val). Som språk 3 kan man välja franska, spanska och tyska, som språk 4 därutöver italienska och ryska.

Skolan har tidigare haft ett alldeles eget språkämnä, ”Klassisk språktradition”. Det har fungerat som ett bildningskitt med språklig utgångspunkt i latinet men med utblickar mot alla tänkbara språk och ”språkligheter”, liksom mot kulturhistorien. Det ämnet har varit obligatoriskt för alla elever från och med årskurs 7, 40 min i veckan under tre läsår.

Sommaren 2013 fick vi tyvärr ett utlåtande från Skolinspektionen att vi inte kan fortsätta att ha det som ett betygssatt ämne enligt vårt ursprungliga tillstånd. Under läsåret 2013-2014 har vi därför varit tvungna att lägga ner ämnet sådant det tidigare har fungerat. Vi söker nu hitta en form för hur vi ska kunna fortsätta att arbeta med åtminstone en del av detta kunskapsstoff, som vi ser som mycket värdefullt.

En övergripande ambition i skolan har alltid varit att skapa en atmosfär som tillåter individen att utvecklas. Det sker framförallt genom att man eftersträvar ett personligt bemötande och motarbetar byråkratiska tänkesätt. Varje ny elev tas emot tillsammans med sina föräldrar i ett personligt introduktionssamtal med någon av skolledarna. Skolans mentorssystem har också bidragit till den personliga atmosfären. Det innebär att eleverna inbjuds till återkommande enskilda samtal med någon vuxen för att tala om sin skolsituation. Eleverna ges också möjlighet att själva ta initiativ till mentorssamtal. Dessa samtal har en informell karaktär och ses som ett komplement till de formaliserade utvecklingssamtalen, och de brukar uppskattas även om inte alla elever har samma behov och intresse av dem.

Skolan har också lagt vikt vid att skapa egna traditioner, dels i bildningssyfte men också för att stärka gemenskapen och känslan av samhörighet. Det tror vi också har bidragit till trivseln på skolan. Ett led i detta är att uppkalla klasserna efter första bokstaven i namnet på heraldiska djur på latin (namnen på skolans fem första klasser är: Aquila, Bos, Cervus, Draco och Equus). Klassen kommer sedan utifrån namnet fram till hur en i bilden tillverkad vapensköld skall se ut, en sköld som efter avslutad skolgång på Katarinaskolan hängs upp på särskild plats tillsammans med tidigare avgångsklassers sköldar, i en högtidlig ceremoni.

Även klassrummen i skolan är benämnda på ett speciellt sätt: efter viktiga städers latinska namn, viktiga för europeisk historia och kultur. När namnen tillkom fanns ofta en anknytning till något ämne som brukade studeras i just den salen (engelska i Londinium, spanska i Toletum, matematik i Syracusae osv), men med åren har detta samband luckrats upp.

Skolan har inte anslutit sig till någon speciell pedagogisk inriktning utan vill ge lärarna stor frihet att, inom de ramar som anges av kursplaner och andra styrdokument, arbeta efter sina förutsättningar och övertygelser, samtidigt som de förväntas föra en dialog med eleverna angående undervisningens innehåll och sin metodik.

1.II Praktiken

Elever

Elevtillströmningen har alltid varit god, och efterhand som skolan har fått tillgång till fler lokaler har antalet kunnat växa från 100 till ca 385.

När tillståndet gavs för skolan var en av förutsättningarna att eleverna togs in efter kördning, med förtur för syskon. Denna princip gäller fortfarande, vilket har medfört att många elever har äldre syskon som går eller har gått i skolan fast ingen geografisk anknytning finns. De flesta har valt skolan för dess höga studieambitioner och personliga inriktning, som

ger god möjlighet för eleverna att ”bli sedda”. Den humanistisk-kristna profilen har spelat viss roll, trots att majoriteten av eleverna inte har kommit från religiöst aktiva sammanhang.

Eleverna kommer från många olika delar av Uppsala, några även från närliggande kommuner. De senaste åren har vi tagit emot elever från ett trettiotal olika skolor. Vi har för det mesta ungefär lika många pojkar som flickor, men det växlar lite år från år. Läsåret 2015-16 var det något fler flickor i alla årskurser utom i årskurs 8, där det var fler pojkar. Höstterminen 2015 var 35 elever registrerade för modersmålsundervisning, i 15 olika språk (siffran är inte konstant eftersom några inte fullföljer studierna, medan andra påbörjar modersmålsstudier senare).

Under det senaste decenniet har vi i samband med den kraftiga expansionen av olika alternativ inom grundskolan i Uppsala märkt en ökad rörlighet bland eleverna, med fler som byter skola. En del familjer som har anmält sina barn i kö när de var små, har fått andra intressen tills det är dags för barnen att börja sexan. Detta har lett till att vi nu kan bereda plats åt en större andel av dem som faktiskt vill gå på Katarinaskolan än vad som tidigare varit fallet. Dock tvingas vi fortfarande säga nej till många, och få elever lämnade Katarinaskolan under läsåret 2015-2016.

Lokaler och samarbetspartners

Skolan har sin huvudsakliga verksamhet i tre fastigheter i centrala Uppsala. Huvudbyggnaden på Nedre Slottsgatan äger vi själva. Vi hyr salar för praktisk-estetiska ämnen i ett gårdshus mot Drottninggatan, i anslutning till vår huvudbyggnad. Där hyr vi också matsal med matservering, som sköts av en restauratör med egen verksamhet i fastigheten. Vi hyr också fyra klassrum, personalrum och hemkunskapslokaler i Newmaninstitutets fastighet på Trädgårdsgatan. Där har vi även tillgång till en aula som vi disponerar tillsammans med Newmaninstitutet.

I många år har vi haft vår idrottsundervisning i det ärevärdiga ”Svettis” vid Svandammen, men i samband med ändringar i fastighetsförvaltningen tvingades vi upphöra med detta efter höstterminen 2015. Under vårterminen 2016 har vi istället hyrt idrottslokaler av Uppsala kommun i Brantingskolan, och våra elever har fått åka buss dit. Inför nästa läsår söker vi efter en mer stabil, och närmare belägen, lösning för idrottsundervisningen.

Katarinaskolan har ett litet skolbibliotek, som vi har byggt upp genom åren utifrån donationer och egna anskaffningar, och som sköts av svensklärare. Det består av skönlitteratur, huvudsakligen ungdomsböcker som köps in i samråd med eleverna, och en del facklitteratur. Utöver detta har vi avtal med stadsbiblioteket om tillgång till deras biblioteksservice.

Vår huvudbyggnad ligger granne med Slottsbiografen, en föreningsdriven biograf med anor från tidigt 1900-tal. Den hyr vi regelbundet för morgonsamlingar, skolavslutningar, föreställningar m.m.

Personal

Personalen har sökt sig till skolan av flera olika skäl. En del är kyrkligt engagerade – i olika samfund – men även personer utan sådant engagemang har tyckt att arbetsplatsen varit intressant. Personalens engagemang för skolan är påfallande, och trots att infallsvinklarna varierar mycket finns en samstämmighet vad gäller synen på uppdraget. Mellan åren 2008 och

2010 expanderade skolan från 11 till 16 klasser, och antalet lärare har ökade i motsvarande grad. Det har inneburit att alla skolans lärare inte längre arbetar lika nära varandra som i början av skolans historia, men andan av gemensamt ansvar och omtanke sinsemellan har bestått. Många lärare har också valt att stanna på skolan under lång tid. Ett fåtal har varit med ända sedan skolans första år. Detta har gett en god åldersmässig spridning bland lärarna.

Läsåret 2015-2016 bestod skolledningen av en rektor och en biträdande rektor, som även har undervisning i sina tjänster. Undervisningen borträknad motsvarar skolledningen 1,60 % av heltid. Skolan har också en anställd intendent (50 %). Antalet anställda lärare på heltid eller deltid, inklusive en specialpedagog, var 33. Sammanräknat motsvarar det 28,6 heltidstjänster, vilket ger en lärartäthet på 13,5 elever per lärare. De tillsvidareanställda lärarna är behöriga och med något undantag legitimerade, och 4 av dem är förstelärare. Övriga anställda är kurator (75 %), skolsköterska (60 %), vaktmästare (100 %), receptionist och skolvärdinna (100 %), kanslist (100 %), studie- och yrkesvägledare (60 %), 2 elevassistenter (87 %), IT-tekniker (50 %) samt en timanställd hjälp i elevcafeterian (ca 16 timmar per vecka). Detta ger en vuxentäthet (lärare plus övrig personal) på 10,7 elever per vuxen.

Utöver egen anställd personal har skolan haft tillgång till kommunens skolläkartjänster, samt anlitat psykolog för utredningar. För städning och lunchservering har skolan ingen egen anställd personal då dessa tjänster köps av andra företag. Skolan har också tagit emot lärarstudenter på verksamhetsförlagd utbildning, vfu.

2. Aktuella måldokument för Katarinaskolan

Vi hänvisar till följande måldokument:

KL 04 – Katarinaskolans egen läroplan. Den fastställdes under våren 2004 och är en omarbetning av den första läroplan, som skrevs i samband med att skolan fick tillstånd att starta.

Lgr 11 – gällande läroplan för det allmänna skolväsendet.

3. Kvalitetsarbetet på Katarinaskolan

Under läsåret har vi på Katarinaskolan arbetat vidare mot våra centrala mål – vår ambition är att skolans elever ska känna sig sedda och respekterade (se avsnitt 4.I), att de ska lyckas i sina studier (se avsnitt 4.II) och utveckla sina möjligheter till delaktighet och ansvarstagande (se avsnitt 4.III). Vi vill att skolan ska vara en arbetsplats där både vuxna och ungdomar trivs och kan känna sig stolta över vad de uträttar.

Kvalitetsarbetet är framför allt förankrat hos skolans lärare och skolledning genom en fortlöpande reflektion och dialog i vardagsarbetet i anslutning till de situationer vi ställs inför. I vilken utsträckning lyckas vi i våra ambitioner? Vilka svårigheter möter vi, och hur kommer vi bäst tillrätta med dem? Vad är orsaken till de framgångar vi ser, och hur kan vi bli bättre där vi inte lyckas så bra som vi önskar?

Men en grundstruktur för kvalitetsarbetet finns också. I konferenser och arbetsgrupper diskuteras vår måluppfyllelse och hur vi ska arbeta för utveckling. Lärarna gör också en individuell skriftlig självutvärdering där de svarar på frågor om i vilken utsträckning de bedömer att utvecklingsmålen har uppnåtts, både i det egna arbetet och för skolan som helhet.

Varje vår har vi en utvärderingsdag, där elevrepresentanter i alla årskurser deltar tillsammans med lärare och skolledning. Eleverna i årskurs 8 har svarat på en kommunal utvärderingsenkät om skolsituationen i allmänhet. Därutöver gör vi egna trygghet- och trivselenkäter för att följa upp arbetet i klasserna. Skolledningen håller utvärderingssamtal med fokusgrupper från årskurs 9 vid läsårets slut.

Vi får löpande skriftliga utvärderingar efter de besök föräldrar gör i klasserna (alla föräldrar inbjuds att besöka skolan under en vanlig skoldag per läsår). De är reaktioner på dagens upplevelser med synpunkter på allt från lektioner till miljö och mat. Föräldrarepresentanter inbjuds två gånger per termin till skolrådsmöten, för att diskutera skolans angelägenheter med skolledning och lärarrepresentanter.

Redovisningen av måluppfyllelsen i genomgången nedan bygger på skolledningens bedömning utifrån observationer och samtal med personal, elever och föräldrar; vad som framkommit i samtalsgrupper, fokusgrupper, vid skolrådsmöten och i skriftliga rapporter och utvärderingar; samt på elevernas studieresultat som de avspeglas i betyg och resultat på nationella prov.

4. Prioriterade mål

4.I: Personligt bemötande och ömsesidig respekt

Utgångspunkter:

”Alla ungdomar har behov av att veta och känna att de vuxna som de kommer i kontakt med ’ser’ dem och intresserar sig för dem som individer” (KL 04 s. 5). ”Skolan /vill/ skapa ett klimat av ömsesidig kärleksfull respekt, baserad på igenkännandet – de som vill kan tolka detta metaforiskt – av Guds avbild inom oss alla” (ibid.)

För Katarinaskolan är respekten för varje persons integritet och värde något mycket centralt. Därför strävar skolans vuxna efter att förhålla sig till eleverna på ett sådant sätt, att var och en känner sig mött och bekräftad. Vårt mål är att varje elev ska känna sig fri att utveckla och uttrycka sin egen personlighet. Genom mentorssystemet (se ovan, avsnitt 1.I) vill skolan särskilt uppmärksamma varje elev personligen. Vi vill också fostra eleverna att bemöta

varandra med hänsyn och omtanke. Därför ska varje vuxen som uppfattar rasistiska eller sexistiska tillmälen och attityder hos ungdomarna, eller iakttar översittarbeteende av annat slag, genast ingripa. Vår målsättning är att skolans inställning till kränkande beteende ska vara väl känd av eleverna, och att mobbningsituationer ska upptäckas och leda till ingripande.

Vi vet att mycket av interaktionen mellan ungdomarna inte uppfattas fullständigt av oss vuxna. Därför har vi ett system med *kamratstödjare*, vilket innebär att eleverna i varje klass väljer ett par kamrater de har förtroende för till ett särskilt uppdrag att motverka mobbing och andra kränkande handlingar. Kamratstödjarna träffar regelbundet en grupp vuxna med särskilt ansvar för verksamheten – *Amici* – och tar upp observationer om hur klimatet i klassen är och hur enskilda elever har det. Kamratstödjarna får en dags utbildning, både med gemensamma moment och speciella delar anpassade till elevens eventuella tidigare erfarenheter som kamratstödjare. Kamratstödjarna är basen i skolans elevsociala arbete och de spelar en stor roll för att göra skolans vuxna mer uppmärksamma på situationer, där ungdomar känt sig illa bemötta och där vuxeningripande krävs. När sådana situationer upptäcks utreder de vuxna vad som hänt och samtalar med berörda elever, enligt *Katarinaskolans likabehandlingsplan*.

På Katarinaskolan arbetar vi med en samtals- och konfliktlösningsmetodik som kallas *Reparativ rättvisa*. Varje vecka börjar med en gemensam samling, som markerar att vi hör till samma gemenskap här på vår arbetsplats; och en *cirkelsittning* i klassen där var och en inbjuds att formulera sig om hur de har det, och blir lyssnad till av alla i rummet. Det är ett sätt att markera att varje persons upplevelse räknas, och det är en övning i att uttala sig inför en grupp och att lyssna till varandra med respekt. Liknande cirkelsittningar gör vi när något inträffar som behöver bearbetas eller kommenteras. Om allvarliga konflikter uppstår har vi en handlingsplan för att göra reparativa interventioner på olika nivåer, i syfte att ge upprättelse åt dem som blir utsatta och ge dem som beter sig illa mot sina kamrater möjlighet att se konsekvenserna av sina handlingar och ta ansvar för dem, och i bästa fall kunna ställa till rätta om de orsakat skada – något som är välgörande också för dem, för det kan lätta den inre skam man upplever när man har gjort illa.

En viktig förutsättning för att fostran av skolans elever till hänsynsfulla individer skall lyckas är förstås att orden om respekt omsätts i handling. Då är det inte bara elevernas upplevelse av hur de vuxna bemöter dem på skolan som är viktig, utan också deras upplevelse av hur de vuxna sinsemellan bemöter varandra. Därför strävar vi efter en öppen attityd där vi värdesätter varandras olikheter, och vi försöker alltid stötta varandra om problem uppstår. Vi lägger mycket tid på samtal om vårt arbete, men också på annan samvaro. På skolan finns en personalvårdsgrupp, vald av kollegorna i en sluten omröstning, som fått personalens förtroende att reda ut händelser som skadat förtroendet eller respekten mellan individer inom vuxengruppen, och som verkar för positivt bemötande och uppmärksammar om någon är i behov av särskild omtanke eller uppmärksamhet.

Insatser under läsåret 2015-2016 (4:I, bemötande)

Amici-gruppen – de lärare som handleder kamratstödjarna och som har särskilt ansvar för att driva likabehandlingsarbetet – har tillsammans med elevvårdsteamet organiserat

temaaktiviteter för alla årskurser, då eleverna har arbetat med relations- och bemötandefrågor. I samband med arbetet med skolans plan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (likabehandlingsplan) har Amici gjort en enkät om trygghet och trivsel som alla elever har fått besvara. Svaren har analyserats tillsammans med kamratstödjarna och följts upp i klasserna.

I årskurs 6 genomfördes ett större dramaprojekt på temat *Trygghet och kamratskap* under ledning av dramapedagog Nanna Castillo (detta möjliggjordes genom medel från Statens kulturråds program Skapande skola).

Ett antal kartläggningar (när alla ungdomar i en klass eller grupp vid ungefär samma tillfälle har fått samtala enskilt med sin mentor eller annan vuxen och redogöra för hur de upplever situationen), särskilda samtal och reparativa interventioner på olika nivåer har genomförts under året.

Resultat och måluppfyllelse 2015-2016 (4:I, bemötande)

Lärarnas engagemang för bemötandefrågorna är stort. De upplever att kontakten mellan ungdomar och vuxna är intensiv och samtalstonen personlig, och att det finns en ömsesidig respekt både mellan de vuxna och mellan vuxna och ungdomar. ”*Det sitter i väggarna*”, skriver en lärare i utvärderingsenkäten (se avsnitt 3). ”*Det finns en grundläggande ambition att personalen, och till stor del eleverna, arbetar med bemötande och ömsesidig respekt på ett väldigt medvetet plan – det genomsyrar verksamheten*”, skriver en annan. Lärarna skattar sin egen måluppfyllelse till ca 87 % i genomsnitt, vilket är aningens högre än förra året. Flera uttrycker att de lägger ner mycket engagemang på att skapa goda relationer till eleverna och strävar efter att verkligen lyssna till dem, fast det är svårt att hinna med att göra lika mycket som man skulle vilja. För skolan som helhet är lärarnas genomsnittliga skattning av måluppfyllelsen 81 %, vilket är något lägre än förra året. Vi brukar få något lägre siffror i skattningen av hur vi når målen för skolan som helhet än när de gäller skattningen av de egna insatserna; och liksom tidigare går flera lärarkommentarer ut på att det är svårt att räkna till, och att det är inte så lätt att få *alla* elever att uppträda respektfullt. Någon konstaterar att det är lättare att arbeta med de elever man har en relation till än dem man inte känner, och vi har såpass många elever att de flesta inte känner alla. Några få elever sprider mycket oro skriver någon, och fast vi arbetar mycket med dem behöver vi kanske förbättra våra metoder, inte minst för uppföljning efter de reparativa insatser vi gör. Någon önskar sig mera stöd och förståelse från föräldrar i detta arbete.

Eleverna uppger i stor utsträckning att de trivs och känner sig trygga i skolan. Vid utvärderingsdagen (se avsnitt 3) berättade eleverna att de tycker att det är bra stämning mellan vuxna och ungdomar, och att de känner sig trygga i de flesta sammanhang. Men det finns situationer som kan upplevas mindre trygga, t.ex. när någon av okynne har aktiverat brandlarmet och vi utrymmer skolan (vilket hade skett vid några tillfällen kort före utvärderingsdagen). Särskilt de yngre eleverna tycker det känns otryggt är när äldre elever spelar bollspel på skolgården och man behöver gå förbi, eller när man behöver passera äldre elever när det är många i korridorerna. Eleverna föreslog att man skulle pröva att införa någon form av faddersystem för de nya sexorna, för att det inte ska kännas lika läskigt för dem i mötet med de äldre.

I kommunens enkät för årskurs 8 (se avsnitt 3) uppger 93 % att de känner sig trygga i skolan, och 86 % håller med om att det märks att alla är lika mycket värda (motsvarande siffror för hela kommunen är 91 respektive 79 %). 64 % höll *inte* med om att elever kan göra elaka saker mot andra, utan att de vuxna ingriper. På den här frågan har dock relativt många (11 %) angett alternativet ”vet inte”, och räknar man bort dem är det 72 % som inte håller med. I hela kommunen är de siffrorna 58 respektive 66 %. 80 % av våra elever uppger att de deltar i arbetet mot kränkande behandling (jämfört med 60 % för hela kommunen). (Samtliga värden från den kommunala enkäten är beräknade på de sammanlagda alternativen ”stämmer helt och hållet” och ”stämmer ganska bra”.)

Siffrorna som har redovisats ovan bygger på bedömningar eleverna gör under pågående verksamhet. Det är mycket intressant att höra vad som är det bestående intrycket eleverna har efter avslutad skolgång. Niornas fokusgrupper, som vi talade med dagarna före skolavslutningen, uttryckte sig mycket positivt när de sammanfattade sina erfarenheter av hur skolan har levt upp till målet om personligt bemötande och ömsesidig respekt – här några representativa utdrag från sammanfattningen:

- *JA, man blir respektfullt bemött, och man kan vara sig själv! Det går bra att vara olika (HUR bra beror nog mest på ens egen självkänsla).*
- *Det märks tydligt att vuxna bryr sig om hur man har det, både till vardags och när det händer saker – särskilt klassföreståndarna, men de andra också. Så fort det händer något är de vuxna där.*
- *Det är mycket tydligt att de vuxna tycker att det är viktigt att vi betar oss respektfullt mot varandra. (en elev tyckte t.o.m. att det kunde bli för mycket omhuldande – ”det blir lite dagisaktigt ibland, man borde få vara i fred mer”).*
- *Cirkelsittningarna är jättebra, man får öva sig på att säga saker inför varandra och att lyssna till vad andra tycker.*

Åtgärder för utveckling (4:I, bemötande)

Detta mål handlar mycket om attityder i vardagen och om lyhördhet för elevernas perspektiv. Vi avser att fortsätta dialogen med eleverna och de ständigt pågående samtalen inom kollegiet om synen på vad ett respektfullt bemötande innebär; samt fortsätta det befintliga arbetet med cirklar, reparativa dialoger och kamratstödjare. Eftersom den atmosfär som råder bland de vuxna påverkar ungdomarna, och präglar de vuxnas förutsättningar att arbeta för att förmedla goda värderingar till dem, ska vi också fortsätta att satsa på gemenskapsfrämjande aktiviteter i personalen. Som en av lärarna skrev i sin enkät: *det är lätt att bli hemmablind, och vi behöver ibland bli påmind om att inte ta den varma atmosfär som råder för given.* Den är något vi ständigt måste vårda.

För att öka tryggheten för eleverna ska vi se över reglerna för bollspel på skolgården, och se om vi kan införa någon form av faddersystem så att elever i årskurs 8, som är den äldsta årskursen med hemvist i samma hus som årskurs 6, får ett större ansvar för att ta hand om de unga nykomlingarna. Som ett led i ambitionen att effektivisera arbetet med de elever som skapar mest oro hoppas vi att vår elevassistent kommer in på sökt fortbildning i ART-pedagogik (om handledning av elever i aggressionshantering och impuls kontroll).

Strävan efter ett gott och respektfullt bemötande mellan alla är en viktig del i det vi uppfattar som Katarinaskolans profil, och det vill vi värna om. Vi kan aldrig ge avkall på ambitionen att var och en ska känna sig betydelsefull och respekterad i vår skola.

4.II: Studieresultat: alla elever ska ha uppnått godkända betygsnivåer, främst i de ämnen som krävs för gymnasiebehörighet men även i skolans övriga ämnen, när de går ut grundskolan

Utgångspunkter:

Katarinaskolan har en positiv uppfattning av den mänskliga naturen, av förnuftets och känslans möjlighet att söka och nå sanning. I vidaste bemärkelse – intellektuellt, känslomässigt och estetiskt o.s.v. – är det sökandet efter sanning som har gett upphov till hela den mänskliga kulturen. Därav skolans motto "Av sanning kommer glädje" (efter KL 04 s. 2). Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden (Lgr 11 kapitel 1, s.9). Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem (Lgr 11 kapitel 2.2, s.13).

Att eleverna i Katarinaskolan når goda studieresultat enligt sina förutsättningar ser vi både som elevernas skyldighet mot sig själva, och som ett krav de kan ställa på skolan. Vi ansluter oss till skolverkets kursplanemål, och vår ambition är att varje elev ska nå minst godkända resultat, motsvarande betyget E i alla skolans ämnen. Många av våra elever har förutsättningar att nå längre än så, och det är viktigt att de får goda möjligheter att utveckla sina kunskaper och färdigheter efter bästa förmåga, och att de får möta stimulerande utmaningar i sina studier. Men det är lika viktigt att elever med olika typer av studiesvårigheter faktiskt får lyckas.

Vi vet att en bra studiemiljö och goda studieresultat är viktiga både för eleverna själva och för de föräldrar som väljer Katarinaskolan för sina barn. Många av våra elever är ambitiösa och vill lyckas väl med sina studier. De flesta föräldrar är engagerade och villiga att stötta sina barn i deras skolarbete. Vid föräldramöten får föräldrarna information om principerna för bedömning och betygssättning, för att ungdomarna inte ska mötas av dubbla budskap mellan hem och skola när det gäller skolframgång, och för att föräldrarna ska kunna ge sina barn ett konstruktivt stöd. Varje elev inbjuds att utvärdera sina resultat och sätta upp egna mål i samråd med lärare och föräldrar, i samband med utvecklingssamtalet. Vår målsättning är att alla elever, oavsett utgångspunkter, ska få möjlighet att göra sitt bästa, och att de ska uppleva betygssättningen som rättvis.

Eleverna diagnostiseras i svenska, matematik och engelska när de börjar i årskurs 6. Utifrån resultaten får ämneslärarna snabbt en bild av vilka som behöver uppmärksammas särskilt i ämnena.

Under tre lektionspass kan eleverna själva välja vilka ämnen och uppgifter de behöver

arbete med för att bättre nå sina studiemål; så kallad *varia*. Då organiseras också verksamheter som innebär olika typer av fördjupning och stöd, för att tillgodose olika behov och intressen.

Elever som behöver extra tid och hjälp för att klara sina studier har möjlighet att få särskilt stöd i form av s.k. *resurstid*, i stället för att börja läsa ett fjärde språk som elevens val i årskurs 8. Då får de framför allt hjälp med svenska, matematik, engelska och språk 3, och övriga ämnen de behöver för sin gymnasiebehörighet.

Elever i år 6 och 7 som behöver extra stöd, samt elever i årskurserna 8 och 9 som behöver mer stöd än vad de kan få under resurstiden, kan få det på variatid.

Den som behöver hjälp med läxorna, utöver vad man kan få på varia två eftermiddagar i veckan, kan gå på frivillig läxläsning en gång i veckan.

Arbetet med särskilt stöd sköts av lärare och elevassistent under ledning av specialpedagog. Vi upprättar särskilda åtgärdsprogram i nära samverkan med hemmen för elever som behöver det. Ibland har vi anledning att revidera enskilda elevers studieplan och lyfta bort det språkval de har gjort till årskurs 6 och ersätta också den tiden med särskilt stöd, enskilt eller i liten grupp. Det händer att vi i praktiken även måste släppa ambitionen att en elev ska klara kraven för betyg i alla övriga ämnen för att koncentrera ansträngningarna på det den enskilda eleven behöver mest för sin fortsatta utbildning.

Ett gott samarbete med föräldrarna är mycket viktigt för att de särskilda insatser vi gör ska bli framgångsrika. Vi håller därför särskilda utvecklingssamtal, där specialpedagog eller annan elevvårdspersonal ofta deltar, när en elevs kunskapsutveckling behöver extra uppföljning. Specialpedagogen har ofta direktkontakt med föräldrarna till de elever som behöver särskilt stöd.

För elever med dyslexi erbjuder vi anpassade datorprogram och anpassade provsituationer.

Insatser under läsåret 2015-2016 (4:II, studieresultat)

Under läsåret 2015-2016 hade vi 18 elever i årskurs 9 och 9 elever i årskurs 8 som fick extra stöd i form av resurstid i stället för att läsa språk 4. 11 elever i årskurs 9, 5 elever i årskurs 8 och 3 elever i årskurs 7 hade dessutom en anpassning av sin studieplan och fick särskilt stöd i stället för att läsa språk 3. (Siffrorna är från slutet av läsåret, i några fall gjordes ändringar i elevernas studieplaner under pågående läsår.) Därutöver fick ett antal elever i alla årskurser andra riktade stödinsatser: genom elevassistent, genom tekniska hjälpmedel (exempelvis särskilda datorprogram för läs- och skrivstöd och inlästa läromedel för elever med dyslexi), genom att regelmässigt göra muntliga prov i stället för skriftliga, eller genom utökad ämnestid. Förra året förstärkte vi resurserna för stödorganisationen något. Vi noterade då att vi hade förhållandevis många elever i dåvarande årskurs 8 med behov av särskilt stöd, varför vi har fortsatt satsningen på god bemanning i grupperna för resurstid och stöd i stället för språk 3.

34 elever läste annat modersmål än svenska vid läsårets slut.

Eleverna i årskurs sex och sju läser inte språk 4, och har därmed inte ett naturligt schemautrymme för extra stöd i form av resurstid. De som behöver extra hjälp har framför allt

tillgång det på varia och på läxhjälp efter skolan. I årskurs 7 har vi haft elever med stora stödbehov. För dem har vi gjort insatser med resurslärare som har deltagit som förstärkning och extra stöd vid en del av klassernas ordinarie lektioner eller i liten grupp parallellt med en del av klassens lektioner. Som förstärkning i matematik i årskurs 6 har vi haft ett pass i veckan med två lärare per klass. Vi har också haft små stödgrupper för särskilt kallade elever på varia, bl.a. i engelska och läsning.

Vi har också ett ansvar för att ge dem som har goda förutsättningar möjlighet att utvecklas på sin nivå, framför allt naturligtvis i den löpande ämnesundervisningen. I vissa fall görs särskilda planeringar för dem som har kommit långt. För elever i årskurs 9 har vi bjudit in flera externa föredragshållare som har bidragit till ämnesfördjupning.

Under året har vi genomfört nationella prov i årskurs 6 i tre ämnen (matematik, svenska, och engelska), vilket har gett en god bild av elevernas kunskaper i de ämnena när de endast gått en kort tid hos oss. I år genomfördes de muntliga proven i dessa ämnen redan under höstterminen, vilket gav oss ett tidigare delresultat än föregående år. Årskurs 9 har gjort nationella prov i svenska, matematik, engelska, kemi, geografi och moderna språk (språk 3).

Resultat och måluppfyllelse 2015-2016 (4:II, studieresultat)

Allmänt

I lärarnas utvärderingsenkät (se avsnitt 3) framgår att lärarna upplever att vi har höga ambitioner och satsar mycket på stödinsatser till dem som behöver extra hjälp, och att organisationen för särskilt stöd nu i huvudsak fungerar väl. Vi har oftast en god arbetsro på lektionerna, och de flesta elever är positivt inställda till att ta emot stöd. Detta betyder mycket för studieresultaten. När det gäller elevernas kunskapsutveckling når vi långt, både för de högpresterande eleverna och dem med studiesvårigheter, och det märks en stolthet över detta. I utvärderingsenkäten uppskattar lärarna måluppfyllelsen för elevernas kunskapsutveckling till 78,9 i det egna arbetet och 79,4 % för skolan som helhet, Det är lite högre siffror än förra året. *"Vi lägger ner stora resurser på att hjälpa de svagaste, och det är väl investerad tid och kraft"*, skriver en lärare. En viss frustration märks ibland över att vi trots stora ansträngningar inte förmår lyfta *alla* elever över gränsen för godkänt betyg i *alla* ämnen: *"Jag har 70 elever som klarar målen, ofta för högre betyg, och 2 som inte gör det trots mina ansträngningar. Jag borde kanske vara nöjd med det men bekymrar mig mycket för de två"* skriver t.ex. en lärare. Ambitionen att skapa inspirerande utvecklingsmöjligheter för de duktigaste eleverna är också märkbar, även om några noterar att det är en stor utmaning att anpassa undervisningen efter alla olika behov i en klass, och inte lätt att hitta tiden för det. Någon tycker ändå att vi *"allteftersom vi blir mer vana vid lgr11 och kunskapskraven, /lättare/ hittar metoder för att både hjälpa de svagaste och utmana de starkaste."* En lärare konstaterar att det också finns en risk att man lägger ribban så högt att de svagaste har svårt att förstå.

Fokusgrupperna i årskurs 9 (se avsnitt 3) tyckte att de hade lärt sig väldigt mycket och att de känner sig väl förberedda för gymnasiet. De upplever att de både har fått goda ämneskunskaper och lärt sig hur man tar ansvar för sina studier. De har fått kämpa en hel del, men det har varit värt det, menar de:

- *Ja, det får man verkligen! Det märks också att det är mer fokus på innehållet i ämnena än på betygen.*
- *Man blir uppmuntrad att göra sitt bästa, och det märks att lärarna tror på en.*
- *Förväntningarna är höga, men man får också den hjälp man behöver. Om man har det jobbigt är lärarna förstående och pressar en inte så hårt.*
- *Man har ju hört att det är mycket lättare att få betyg i vissa andra skolor, typ /---/, men det är viktigare att man har kunskaperna än de höga betygen för det är kunskaperna man ska använda sen.*
- *Varia är jättebra!*

Några hänvisade också till äldre kamrater och syskon som gått på Katarinaskolan, och som upplevde att de på gymnasiet i dessa avseenden hade ett försprång framför en del av sina klasskamrater med annan skolbakgrund. Det årets fokusgrupper sa om detta ligger väl i linje med vad tidigare års avgångselever har uppgett.

I kommunens skolenkät för årskurs 8 (se avsnitt 3) ser vi en liknande bild. Den ställer inte samma frågor, men en del av frågorna i enkäten har ändå relevans för hur eleverna upplever förutsättningarna för sitt lärande. I enkäten uppgav 91 % av eleverna att de upplever att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, och 61 % tycker att skolarbetet gör dem nyfikna och ger lust att lära sig mer (jämfört med 84 % respektive 46 % i kommunen som helhet). 74 % uppgav att de vet vad de ska göra för att uppfylla kunskapskraven i de olika ämnena; och 93 % att de får veta hur det går för dem i skolarbetet (motsvarande siffror för kommunen som helhet är 73 respektive 79 %). 83 % tycker att de kan arbeta i lugn och ro (jämfört med 69 % i hela kommunen), och 89 % att de får den hjälp de behöver (87 % i kommunen som helhet).

Utfall av insatserna för elever i årskurs 6

Höstterminen 2015 tog vi in 96 elever i årskurs 6, från ett trettiotal olika skolor. Det finns specificerade kunskapskrav för betygssättningen i slutet av årskurs 6, som beskriver vad eleverna ska ha lärt sig i årskurserna 4-6. När vi sätter betyg på vårterminen i årskurs 6 gör vi det utifrån de kunskaper och förmågor eleverna har visat under året i Katarinaskolan, men i stor utsträckning avspeglar betygen också vad eleverna har lärt sig under sina fem första skolår. De resultaten de har uppnått i slutet av årskurs 6 ser vi som avstamp för det fortsatta arbetet under årskurserna 7-9, med inriktning på kunskapskraven för grundskolans slutbetyg. Eleverna får inget betyg i sitt nybörjarspråk (språk 3) och de får sammanfattningsbetyg i humanstudier (SO-ämnen) och naturvetenskaper (NO-ämnen), vilket innebär att de får betyg i tio ämnen. Sex av eleverna hade därutöver betyg från modersmålsundervisning i annat språk än svenska (i fem olika språk).

2 av eleverna i årskurs 6 hade betyget F (underkänt) i minst ett ämne vid vårterminens slut. En av dem klarade minst kraven för betyget E i alla ämnen utom ett (matematik) och en av dem klarade alla ämnen utom två (humanstudier och svenska). Eleverna i årskurs 6 gör nationella prov i svenska, engelska, matematik. På proven fick Katarinaskolans elever i utan jämförelse högst resultat i engelska (motsvarande drygt betyget B i genomsnitt). I svenska och matematik låg genomsnittresultaten omkring nivå C, lite lägre i matematik och lite högre i svenska. Av

eleverna med fullständiga provresultat, dvs. resultat från samtliga delprov, hade 1 elev provbetyget F (ej godkänt) i svenska och 1 i matematik (se tabell). Eleven med F på ämnesprovet i matematik har F även i vårterminsbetyget, medan eleven med F på ämnesprovet i svenska har kunnat inhämta och redovisa tillräcklig förmåga i andra sammanhang och därmed uppnått betyget E. (Den elev som fick F i svenska i terminsbetyget hade varit frånvarande vid ett av delproven och saknar därmed fullständigt provresultat.)

ÅRSKURS 6, 2016: NP-RESULTAT OCH VÅRTERMINSBETYG

Ämne	Antal ej godkända NP	Provresultat som meritvärde*, i genomsnitt	Skillnad mot föregående läsår	Betyg som meritvärde*, i genomsnitt	Differens betyg - provresultat	Antal med högre betyg än provresultat**	Antal med lägre betyg än provresultat**
En	0	17,9 17,1 (89 elever)	+0,8	17,1	-0,8	1 (0+1)	18 (10+8)
Ma	1	14,8 (92 elever)	+/-0	15,4	-0,6	9 (4+5)	22 (11+11)
Sv	1	15,2 (88 elever)	0,6	15,1	-0,1	12 (4+8)	10 (6+4)

* Högsta betyget A har meritvärde 20, därefter räknas betygen i fallande skala till lägsta godkända betyget E som har meritvärde 10.

**könsfördelning inom parentes (pojkar+flickor)

Flertalet elever får samma betyg som provresultat, men i en hel del fall har eleverna fått ett annat terminsbetyg. Intervallerna mellan betygsstegen är ganska små, och oftast rör det sig om en elev med svagt provresultat inom betygsnivån som får ett lägre vårterminsbetyg, eller en elev med starkt resultat inom betygsnivån som får ett högre terminsbetyg. I ett fåtal fall är differensen mellan provresultat och vårterminsbetyg två steg. I engelska och matematik är det fler elever med lägre betyg än provresultat, i svenska är det ganska jämnt.

De genomsnittliga betygen ligger nära de genomsnittliga provresultaten, men är något lägre. Det kan delvis bero på att kraven för provbetyg är lägre ställda än kraven för terminsbetyg, i så måtto att eleven inte alltid behöver redovisa samtliga kunskapskrav på den aktuella betygsnivån till sammanräkningen av provbetyget. För vårterminsbetyget krävs att eleven har visat att han/hon har nått *samtliga* kunskapskrav för nivån A eller C för att få de betygen, eller *till övervägande delen* för att få det underliggande B eller D. Men det kan också vara så att lärarna iakttagit viss försiktighet i betygssättningen, eftersom eleverna under ett enda läsår har haft begränsade tillfällen att dels lära sig hur betygsbedömning fungerar, och dels på ett övertygande sätt hinna visa samtliga kunskapskrav i alla ämnen på de högsta nivåerna.

Vi konstaterar att de flesta av eleverna i årskursen klarar sig mycket bra, men vi har ett fåtal som inte riktigt är i fas med förväntad kunskapsnivå vid slutet av årskurs 6. Det gäller inte bara dem som fått F i betyg, utan också några av dem som har uppnått lägsta godkända nivå

med stor ansträngning och en hel del stöd. De kommer troligen att behöva stödsatser också under sin resterande grundskoletid.

Utfall av insatserna för elever i årskurs 7 och 8

I årskurs 7 får eleverna separata betyg i de tre NO- och fyra SO-ämnena samt i moderna språk, men de läser inte hemkunskap. Detta ger sammanlagt 16 betygsämnen. Till det kommer betyg i annat modersmål än svenska för 13 av eleverna.

14 av de 93 eleverna i årskurs 7 fick betyget F (underkänt) i minst ett ämne. Sex av dem klarade alla ämnen utom ett, och ytterligare tre klarade alla ämnen utom två. Fem elever hade betyget F i tre ämnen eller fler. NO-ämnena och teknik är överrepresenterade bland ämnena eleverna inte har klarat, men en elev har även fått F i matematik, svenska och engelska. Ytterligare två elever har F i matematik och ytterligare en elev har F i engelska. Därutöver har några elever haft för stor frånvaro för att kunna bli bedömda i alla sina ämnen, vilket innebär att eleven får streck i det ämnet.

Tre av eleverna i årskursen har haft anpassad studiegång och fått stödundervisning i stället för att läsa språk 3.

I årskurs 8 börjar eleverna läsa språk 4 (språk som elevens val) och får betyg också i det, vilket ger 17 betygsämnen. 5 av eleverna läser därutöver annat modersmål än svenska.

11 av de 96 eleverna i årskursen fick F i ett eller flera av de ämnen som ingår i deras studieplan, ett par av dessa också fick också streck i något ämne. 7 av dem har godkänt betyg i alla ämnen utom ett. I 5 fall rör det sig om ett modernt språk, som inte är obligatoriskt i ett slutbetyg från grundskolan. Räknar man bort dem återstår 6 elever totalt, som har fått F eller streck i något ämne.

9 av eleverna i årskursen har extra stöd i form av resurstid i stället för språk 4, och 5 har anpassad studieplan med särskilt stöd i stället för språk 3. Några har därutöver andra stödåtgärder, såsom stöd av elevassistent, läxhjälp, resursgrupp på varia etc. Trots att de särskilda insatserna har haft tyngdpunkten på ämnena svenska, matematik och engelska (som krävs för behörighet till gymnasiet på alla program) är det fem elever som inte har klarat kraven för godkänt betyg i ett eller flera av dessa ämnen.

Det är olika individuella förhållanden som gör att de här eleverna inte har lyckats nå målen i alla ämnen de har studerat. Fysisk eller psykisk ohälsa eller sociala bekymmer av olika slag är inte sällan en del av bilden. Varje barn behöver, och får, ett personligt bemötande och uppmuntran, och vi har i flera fall sett elever med svårigheter göra tydliga framsteg och antingen klara kunskapskraven för det lägsta godkända betyget E, eller även om de kanske inte har uppfyllt allt som krävs för det, erövra nya kunskaper, något vi också ser som värdefullt.

Studieresultat i årskurs 9: Slutbetyg vårterminen 2016, jämfört med tidigare läsår

Våren 2016 fick 96 elever slutbetyg från Katarinaskolan. Alla utom 3 (96,8 %) var behöriga till gymnasiet. 82 stycken (85,4 %) hade godkänt betyg i samtliga ämnen som ingick i deras studieplan. 14 elever hade F eller streck i något eller några ämnen. (Betyget F är icke godkänt, och streck innebär att eleven har haft så stor frånvaro från undervisningen att kunskaperna inte kan bedömas.) En av eleverna hade streck i modersmål men godkända betyg i alla övriga ämnen. Tre av dem som hade flera F hade också streck i något ämne.

Av de 13 elever som fick betyget F i minst ett ämne hade 6 stycken klarat alla ämnen utom ett, och 2 stycken hade klarat alla ämnen utom två. 5 elever hade F eller streck i tre eller fler ämnen. 84 elever (87,5 %) fick godkänt betyg i minst ett modernt språk, utöver engelska och eventuellt modersmål, och 71 elever (74,0%) klarade studierna i två moderna språk med godkänt betyg.

I slutbetyget ingår alla ämnen eleven läser i grundskolan. Elever som läser både språk 3 och språk 4 får betyg i 18 ämnen, och om de därutöver läser annat modersmål än svenska får de 19 ämnesbetyg. Utifrån ämnesbetygen räknar man fram ett meritvärde som används vid ansökan till gymnasiet. Man utgår från de 16 bästa betygen (antalet motsvarar de obligatoriska ämnena i grundskolan), och därefter får elever som har slutbetyg i språkvalet från årskurs 6 lägga till det, vilket ger ett meritvärde beräknat på 17 ämnen. Det högsta betyget A har meritvärde 20, därefter räknas värdet ner i fallande skala till det lägst godkända betyget E som har meritvärde 10. Ämnesbetygens siffror summeras sedan, så att det högsta möjliga meritvärdet blir 340 (för betyget A i 17 ämnen, däribland språk 3).

Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna som gick ut nian i Katarinaskolan våren 2016 var 262,3; vilket motsvarar lite mer än betyget C i genomsnittligt ämnesbetyg för 17 ämnen. 23 elever hade meritvärde på 300 eller mera (vilket motsvarar t.ex. betyget B i 16 ämnen och A i ett ämne). Det högsta meritvärdet för någon i denna årskull var 330.

Studieresultaten 2016 är gott och väl i nivå med de närmast föregående åren vad gäller de mest framgångsrika eleverna (meritvärden på 300 eller mer), och gruppen som har klarat godkänt betyg i både språk 3 och språk 4 har varit rätt konstant. Däremot har vi haft relativt många elever som har haft svårt att nå studiemålen i alla ämnen. Trots att vi har anpassat studieplanen och plockat bort språk 3 för många av dem, har vi fler elever än vanligt som saknar godkända betyg i mer än ett ämne i sin studieplan (se tabell).

SLUTBETYG VÅRTERMINEN 2016, JÄMFÖRT MED TIDIGARE ÅR

	Antal med slutbetyg	Godkänt i alla ämnen, andel	Andel behöriga till gymn.	Meritvärde i genomsnitt	Andel meritvärden på minst 300	Godkänt i s3+s4, andel	Resurstid (läser ej s4), andel	Läser ej s3, antal	Saknar godkänt betyg i 1 ämne, antal	Saknar godkänt betyg i fler ämnen, antal
Vt -16	96	85,4%	96,8	262,3	24,0%	74,0%	18,7	11*	7	7
Vt -15	97	91,7%	97,9%	264,4	23,7%	75,3%	14,4%	10	6	2
Vt -14	93	88,2%	98,9%	260,1	14,0%	73,1%	19,3%	9	8	3

* 2 av eleverna elever med i stöd i stället för språk 3, läste ändå språk 4 med godkänt betyg.

De elever som har haft störst stödbehov, har trots att de inte alltid har lyckats nå målen i ämnena fått mycket hjälp, och ofta gjort stora framsteg utifrån sina förutsättningar. I de flesta fallen har vi kunnat hjälpa dem till tillfredsställande resultat och möjlighet att fortsätta sina

studier på de gymnasieprogram de önskat. Andelen elever med riktigt höga betyg visar att vi också har kunnat ge goda möjligheter att nå långt för de elever som inte har haft svårigheter.

Resultat på nationella prov (NP) i årskurs 9 2016, jämfört med förra läsåret

Vårterminen 2016 skrev årskurs 9 nationella prov i sex ämnen: svenska, engelska, matematik, ett naturvetenskapligt ämne (kemi), ett av humanstudieämnena (geografi) och i modernt språk (språk 3). De fem första ämnesproven är obligatoriska, och de olika delproven räknas samman till ett provbetyg. Proven i moderna språk gör vi på Katarinaskolan för att säkra nivån på språkstudierna inför betygssättningen, fast de är frivilliga för skolorna. Tyvärr kan vi inte jämföra resultaten på språkproven med övriga ämnen, eftersom det i språk inte finns någon anvisning för sammanräkning av de olika delproven till ett samlat provbetyg. Därför redovisas inte heller provresultaten i moderna språk här, men elevernas slutbetyg i språket stämmer oftast väl överens med tendensen i provet.

Fullständigt resultat innebär att eleven har deltagit i alla delproven i ett ämne, och provbetyget är en sammanvägning av resultaten på delproven.

Engelska: 93 elever hade fullständiga provresultat, alla utom en med godkänt provbetyg. Omräknat enligt gymnasieintagningens meritvärde var det genomsnittliga provresultatet 17,7 (vilket är samma som förra året).

Matematik: 91 elever hade fullständiga provresultat, alla utom en med godkänt provbetyg. Det genomsnittliga provresultatet var 14,0 (förra året var det 14,3).

Svenska: 91 elever hade fullständiga provresultat, alla utom en med godkänt provbetyg. Det genomsnittliga provresultatet var 15,1 (förra året var det 16,1).

I *NO-ämnena* skrev våra elever prov i *kemi*. 86 elever hade fullständiga provresultat, alla utom en med godkänt provbetyg. Det genomsnittliga provresultatet var 15,5 (förra året skrev eleverna prov i *biologi*, med genomsnittligt resultat 14,0).

I *SO-ämnena* skrev våra elever prov i *geografi*. 95 elever hade fullständiga provresultat, alla godkända. Det genomsnittliga provresultatet var 15,5 (förra året skrev eleverna prov i *religionskunskap*, med genomsnittligt resultat 15,8).

Liksom tidigare år har våra elever klarat ämnesproven i *engelska* bäst. I år var det genomsnittliga resultatet något över betyget B, samma nivå som förra året. I *svenska* och *humanstudier* (SO, ett av ämnena) ligger resultaten i genomsnitt strax över C-nivå, vilket är något sämre än förra året i svenska, men ungefär samma nivå i humanstudier. I *matematik* är resultaten lite under C-nivå, vilket är ungefär samma nivå som förra året. I *naturvetenskaper* (NO, ett av ämnena), där vi hade ett svagare resultat för ett par år sedan, ser vi en fortsatt förbättring. Genomsnittsresultatet ligger nu drygt två meritpoäng högre än för två år sedan och är nu något över C-nivå. Det tycker vi är glädjande, även om variationerna över tid i provresultaten i humanstudie- och naturvetenskapsämnena får tolkas med viss försiktighet, eftersom eleverna inte skriver samma ämne alla år (se tabell på nästa sida).

ÅRSKURS 9 2016: NP-RESULTAT JÄMFÖRT MED SLUTBETYG

Ämne	Antal ej godkända	Provresultat som meritvärde, i genomsnitt	Skillnad mot föreg. läsår	Slutbetyg, genomsnittligt meritv.	Differens slutbetyg-provresult.	Antal med högre slutbetyg än provbetyg*	Antal med lägre slutbetyg än provbetyg*
<i>En</i>	1	17,7 (93 elever)	+/-0	17,2	-0,5	0	16 (12+4)
<i>Ma</i>	1	14,0 (93 elever)	-0,3	14,5	+0,5	25 (9+16)	8 (5+3)
<i>Sv</i>	1	15,1 (91 elever)	-1,0	15,1	+/-0	20 (8+14)	18 (12+6)
<i>NO (ke)</i>	1	15,5 (86 elever)	+1,5 (2015 bi)	15,3	-0,2	19 (10+9)	12 (4+8)
<i>SO (ge)</i>	0	15,5 (95elever)	-0,3 (2015 re)	15,5	+/-0	10 (3+7)	13 (9+4)

* könsfördelning inom parentes (pojkar+flickor)

Slutbetyg jämfört med resultat på nationella prov

Det är värt att betona att slutbetygen ska sättas utifrån en totalbedömning av elevens måluppfyllelse i ämnet i förhållande till alla kunskapskrav, och att de nationella proven endast är avsedda att vara ett hjälpmedel för detta. De är inga examensprov, och de kan av praktiska skäl inte alltid omfatta ämnets hela bredd. Normalt har eleverna långt fler tillfällen att visa sina kunskaper och färdigheter än vid de nationella proven.

De flesta av Katarinaskolans nior har fått samma betyg på de nationella proven som slutbetyg i det aktuella ämnet, men i en hel del fall skiljer det sig åt. Det är ganska korta steg mellan de olika betygsnivåerna i det sexgradiga betygssystemet, och ibland har elever med starka provresultat inom ett betygssteg fått närmast högre slutbetyg, och elever med svaga resultat fått närmast lägre slutbetyg. I ett fåtal fall är differensen två steg. Ibland kan provet också uppenbara luckor i elevens kunskaper eller förmågor i ämnet, som kan rättas till innan läsåret är slut. Till det kommer att det särskilt i NO-ämnena, som liksom SO-ämnensproven är ganska stoffberoende men som hålls tidigare under terminen, kan vara så att lärarna har planerat in arbete med viktiga kunskapsområden i ämnet efter provtillfället, vilket medför att eleverna producerar viktiga resultat som ska vägas in i slutbetyget efter det att det nationella provet har genomförts.

Trots detta är skillnaden mellan de genomsnittliga provbetygen och de genomsnittliga slutbetygen små eller obefintliga. I ämnena matematik och engelska hade vi tidigare större skillnader, med märkbart högre genomsnittliga slutbetyg än provresultat i matematik och märkbart lägre genomsnittliga slutbetyg än provresultat i engelska. De skillnaderna har nu krympt.

Sammantaget anser vi att förhållandet mellan provresultat och slutbetyg på Katarinaskolan är tillfredsställande.

Sammanfattning och slutsatser av måluppfyllelsen gällande studieresultat

Många av Katarinaskolans elever har goda förutsättningar att lyckas med sina studier. Våra elever går vidare till fortsatta studier, väl förberedda. De flesta har haft goda möjligheter att nå

långt i sin kunskapsutveckling. Men vi har också ett antal elever som har haft svårt att nå kunskapsmålen i ämnena. Ofta har vi ändå lyckats hjälpa dem till goda baskunskaper och gymnasiebehörighet.

Resultaten på de nationella proven i årskurs 9 ligger nära slutbetygsnivån i de aktuella ämnena. Detta ser vi som en kvalitetssäkring av vårt arbete med betygssättning. Genom vad vi hör från före detta elever som gått vidare till gymnasiet, och från samtal med personal på gymnasieskolor som tar emot våra elever, vet vi att de som har gått i Katarinaskolan har med sig kunskaper och färdigheter som väl motsvarar deras betyg. De har inte bara vana vid att planera sina studier, vid att söka och bearbeta information och vid att redovisa sina kunskaper på olika sätt (som t.ex. genom uppsatsskrivande och muntlig framställning), utan de har också goda baskunskaper i ämnena.

De nationella proven med bedömningsanvisningar och kommentarmaterial är till god hjälp för lärarna när det gäller bedömningens inriktning och tolkningen av kunskapskraven, vilket var särskilt betydelsefullt de första åren eleverna skulle bedömas efter 2011 års kursplaner. Värdet av detta begränsas i någon mån av att anvisningarna för sammanräkning av betygsresultat på proven inte helt och hållet överensstämmer med anvisningarna för betygssättning. Lärarna har också tyckt att kvaliteten på de olika ämnesproven har varit varierande.

Arbetet med de nationella proven är mycket tidskrävande. Vart och ett av ämnesproven omfattar flera delprov; dels ganska omfattande skriftliga prov som ska genomföras under bestämd tid, och dels muntliga och laborativa prov som ska genomföras i mindre elevgrupper. Vi har med åren skapat fungerande rutiner för detta, och det har underlättat att vi inte längre behöver genomföra prov i SO- och NO-ämne för årskurs 6. Trots detta påverkar själva genomförandet av proven lärarnas och elevernas arbete i betydande grad, och därtill behöver mycket tid avsättas för lärarnas arbete med bedömning av det omfattande material eleverna producerar. Tack vare stort engagemang från lärarna har vi ändå kunnat upprätthålla både nivån på våra stödinsatser för de svagare eleverna, och förväntningarna på de högpresterande att utnyttja hela sin potential. Däremot har vi numera mindre tid och kraft till att arbeta med större tematiska och kreativa projekt, än vad som var fallet under skolans tidigare historia.

Variaorganisationen fungerar i ganska stor utsträckning som tänkt: den ger elever möjlighet att ta igen sådant man missar, koncentrera sig extra på större projekt eller på det man är extra intresserad av, och få hjälp med det som är svårt. Dessutom har vi kunnat använda varia för olika ämnesövergripande aktiviteter utan att störa den lärarledda undervisningen. Trots viss ineffektivitet i upplägget (som beror på att vi försöker fylla många helt olika behov samtidigt för alla omkring 380 elever, i befintliga lokaler med tillgänglig personal, vilket medför ständiga kompromisser) har vi kunnat organisera både stöd- och fördjupningstillfällen på variatid. Fokusgrupperna i årskurs 9 uttryckte att varia hade varit till stor nytta för dem, alltmer ju äldre de blev. Men en del elever har svårt att använda variatiden på ett konstruktivt sätt, och vid utvärderingsdagen föreslog några elever att man borde ersätta det fria elevvalet vid veckans första variapass med läxläsning klassvis under ledning av klassföreståndare.

Åtgärder för utveckling (4:II, kunskapsutveckling)

Vi behöver fortsätta vår strävan att använda våra resurser så effektivt som möjligt för att få alla våra elever att klara kraven för minst godkänt betyg. Vi vill framför allt arbeta vidare med de medel vi redan har: tidiga kunskapsdiagnoser för att identifiera vilka elever som behöver stöd, riktade insatser på individnivå för dem med störst behov, läxläsningshjälp och stödgrupper på variatid för dem som behöver lite extra för att följa med, och resursgrupper för de elever i årskurserna 8 och 9 som behöver extra tid och lärarstöd för att klara målen i de ämnen de behöver för sin fortsatta utbildning på gymnasiet.

Vi har noterat att vi har fler elever som har bekymmer med läsning och skrivande. För att bättre kunna möta behoven hos dem vill vi fördjupa kunskaperna hos lärarkåren om läs- och skrivsvårigheter, och sprida tillgången på och kännedomen om läshjälpmedel till en vidare grupp elever.

Vi har de senare åren konstaterat att lärarnas arbete med utveckling av undervisningen har fått stå tillbaka en del för den ökande tyngdpunkt på bedömningsarbete som övergången till 2011 års läroplan och betygssystem, i kombination med utökningen av nationella prov, har medfört. För att förskjuta fokus tillbaka till undervisningen vill vi under nästa läsår arbeta mera systematiskt med kollegialt lärande i lärargrupperna.

4.III: Elevernas inflytande och ansvar

Utgångspunkter

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, skall omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade om frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över undervisningen (Lgr11 kapitel 2.3, s.15)

Ambitionen som uttrycks i skolans styrdokument om elevinflytande ligger väl i linje med Katarinaskolans människosyn, och skolan ansluter också till de formuleringarna i sin egen läroplan (KL 04 s.3). Vår ambition är att varje elev ska känna sig som en delaktig och ansvarig person i den arbetsgemenskap skolan utgör. För att främja detta använder vi oss regelbundet av så kallade cirkelsittningar (enligt samtalsmetodiken Reparativa dialoger, se ovan, avsnitt 4.1), då var och en får uttala sig om aktuella frågor och bli lyssnade till av lärare och kamrater.

Vi tror att det är lättare för elever som känner sig delaktiga att ta ansvar för sin skolsituation. Det gäller både ansvaret för det egna skolarbetet, och ansvaret att tillsammans med andra hjälpa till så att viktiga verksamheter i skolmiljön fungerar så bra som möjligt, och för att främja en god arbetsmiljö för alla. Under *varia* (schemalagda tillfällen när eleverna i stor utsträckning får välja vad de ska ägna sig åt) får eleverna möjlighet att träna sig på att ta ansvar för sina studier. På den mer praktiska nivån hjälper elever enligt rullande schema till i matsalen och i elevcafeterian, och de hjälper vaktmästaren med klottersanering och smärre

reparationer. Genom kamratstödjarverksamheten får de öva sig på att ta ansvar för den sociala miljön.

Ett annat sätt att öva ansvarstagande är att delta i körer, ensembler och arbetsgrupper inför olika evenemang, och därigenom bidra till högtid och underhållning för hela skolan. Elever i årskurs 9 ansvarar för att hålla föredrag vid morgonsamlingar, då de talar inför en fullsatt samlingshall.

Under årskurs nio arbetar vi med demokratifrågor som tema i humanstudierna, vilket stimulerar elevernas reflektion om delaktighet, inflytande och ansvar i ett vidare perspektiv.

Sedan några år får eleverna i årskurs nio själva planera och leda sitt utvecklingssamtal den sista terminen.

Elevarbetsgrupper är med och organiserar återkommande traditioner, som karnevalsfest och avslutningsfest.

För att tillgodose elevernas inflytande finns klassråd, matråd och elevkår. Elevrepresentanter medverkar vid skyddsronde. Skolans ordningsregler diskuteras i klasserna. Elevrepresentanter inbjuds årligen till utvärderingskonferenser.

Vi har ambitionen att eleverna i sina undervisningsgrupper ska vara med och diskutera ämnesinnehåll, arbetsmetoder och examinationsformer, samt utvärdera både sitt eget arbete och undervisningen. Detta görs på olika sätt, t.ex. genom cirkelsittningar, enkäter och klassrumssamtal. I den självvärdering eleverna gör i varje ämne inför utvecklingssamtalen har eleverna också möjlighet att kommentera hur de uppfattar undervisningen i ämnet, även om det inte är huvudsyftet.

Insatser under läsåret 2015-2016 (4:III, inflytande och ansvar)

Vi har haft *varia* tre lektionspass i veckan, då eleverna i stor utsträckning själva har kunnat välja vad de vill arbeta med. Det kan vara fördjupning i olika ämnen, studiebesök, löpande arbetsuppgifter de kommit efter med eller extra hjälp med sådant de tycker är svårt i ämnesstudierna, men också andra aktiviteter. Syftet med dessa aktiviteter är att träna eleverna på att ta ansvar både för sina studiemål i ämnena, för de allmänna läroplansmålen och för skolmiljön. Exempel på sådana variaaktiviteter:

- Elevkårsaktiva och kamratstödjare har träffats
- Kör och instrumentalister har övat för framträdanden vid olika evenemang
- Elever i årskurserna åtta och nio har under ett par arbetspass var hjälpt vaktmästaren med enklare reparationer, klottersanering och liknande.

Elevledda utvecklingssamtal införde vi för några år sedan sista terminen i årskurs nio. Då vi tyckte det fungerade väl började vi under föregående läsår arbeta fram rutiner för elevledda samtal även i de yngre årskurserna. Under detta läsår har vi fortsatt försöken och hållit elevledda samtal i de flesta klasserna, vilket huvudsakligen har fallit väl ut.

Elevkåren (som ombildade sig för ett par år sedan) har nu en mer självständig ställning, men en lärare har haft i uppdrag att finnas till hands för att stötta och uppmuntra styrelsen i den utsträckning medlemmarna har önskat, utan att beröva dem initiativet.

I slutet av läsåret organiserades en *utvärderingsdag* för alla klasser. Först diskuterade eleverna frågor om ordning, trygghet, ansvar och inflytande i klasserna, och därefter skickade alla klasser representanter till samtalsgrupper, där elever från olika årskurser mötte lärare och berättade vad de hade kommit fram till. Innan de träffade lärarna fick de förbereda sig genom att resonera tillsammans över årskursgränserna (med visst vuxenstöd). Lärarnas roll i samtalsgrupperna var framför allt understödja elevernas redogörelser och lyssna till deras synpunkter, för att sedan föra dem vidare till sina konferenser.

Resultat och måluppfyllelse 2015-2016 (4:III, inflytande och ansvar)

Alla som arbetar på Katarinaskolan har ambitionen att vara lyhörda för elevernas behov och önskemål. Hur väl vi lyckas med det i praktiken råder det olika uppfattningar om; detta är det mål där uppfattningarna om måluppfyllelse skiljer sig åt mest. Genom åren har vi fått lägre skattningar av uppfyllelsen av detta mål än de övriga, både i lärar- och elevutvärderingar. Därför har vi ägnat en del uppmärksamhet åt att försöka öka elevdeltagandet i skolans processer, med varierande framgång.

Vi får ibland höra av eleverna att de vuxna nog lyssnar, men man får ändå inte alltid som man vill, och om man vill förändra något kan det ta lång tid innan något händer. Däremot tycker de flesta att de får bra träning på att ta ansvar. Eleverna i niornas fokusgrupper var överens om att utrymmet fanns att engagera sig om man ville, men de hade inte varit intresserade av att göra det för det tog för mycket tid från studierna (på varia, t.ex.). De menade att de hade prioriterat ansvar för studierna framför möjlighet till inflytande. Men de tyckte att cirkelsittningarna gav goda tillfällen att säga vad man tycker i klassen, och att utvärderingsdagen var mycket bra. De uppskattade att få vara med och bestämma om redovisningsformer och provtider i undervisningen, och de tyckte att det var väldigt bra med varia när man fick välja vad man skulle göra. Allmänt känns det som att de vuxna lyssnar om man vill något, menade de.

Vid utvärderingsdagen, då alla årskurser skickade representanter till samtalsgrupper med lärare, framfördes att eleverna tyckte att det är bra att man får ta mycket ansvar – även om det är jobbigt också, och alla inte klarar av det så bra. (Som exempel på det nämnde de de okynnesbrandlarm som hade inträffat kort tid tidigare. Sådant ville de gärna att de vuxna skulle sätta stopp för, men de var tydliga med att elever *inte* var beredda att bidra med att berätta sådant de eventuellt visste om saken!) Generellt tyckte eleverna att de vuxna gärna lyssnar om man vill något, fast det ändå inte alltid blir som man vill. De uppskattade själva utvärderingsdagen med de årskursövergripande samtalsgrupperna mycket, och de hade många konkreta önskemål till lärarna – t.ex. angående skolgårdens utformning, om ett variapass i veckan tillsammans med klassen och om anonymiserade prov.

I Uppsala kommuns enkät till årskurs 8 höll 87 % av eleverna i Katarinaskolan med om att lärarna tar hänsyn till elevernas åsikter (jämfört med 75 % i kommunen som helhet). Det är klar förbättring jämfört föregående år, då siffran var ovanligt låg, men den var ännu högre året dessförinnan. Siffran har gått upp och ner genom åren, men över en femårsperiod är trenden positiv.

För några år sedan beslutade elevrådet (bestående av representanter från varje klass) att man skulle ombilda sig till en *elevkår* (med frivilligt medlemskap för alla som önskar, oavsett

klasstillhörighet). Genom ombildningen ville man tillvarata det intresse som kunde finnas av att arrangera olika aktiviteter, oberoende av vilken klass man representerade. På så sätt hoppades man kunna skapa ett större engagemang för elevdrivna projekt. Men trots att det har funnits en aktiv och ansvarstagande styrelse har det visat sig svårt för elevkåren att driva livskraftiga projekt, sedan eldsjälarna bakom ombildningen slutat på Katarinaskolan. Nedgången var märkbar redan föregående läsår och blev ännu tydligare i år. Elevkårsstyrelsen föreslog därför att man skulle återgå till den gamla modellen med valda klassrepresentanter, vilket också beslutades under vårterminen vid ett extra årsmöte. En entusiastisk styrelse valdes med representanter från flera årskurser. Det nya elevrådet hann inte börja arbeta på allvar, men både elever och lärare är hoppfulla om att detta skapar bättre förutsättningar för en livaktig elevdemokrati.

Matrådet har haft till uppgift att samla synpunkter från klasserna och diskutera skolmatsfrågor tillsammans med representanter från lärarna och personal från skolrestaurangen. Det har träffats ett par gånger under läsåret, men eleverna (särskilt de som inte själva har suttit med i rådet) har inte tyckt att de har fått så mycket gehör för sina önskemål som de förväntade sig.

När det gäller *varia* ser vi att många elever tar stort ansvar för sina studier och använder variatiden på ett konstruktivt sätt – det gäller både elever som har lätt för sig, och elever som kämpar med svårigheter för att nå sina mål. Niornas fokusgrupper tyckte också att de hade haft stor nytta av *varia*. Men även om det fungerar bra för många, finns det elever som gärna drar sig undan konstruktivt arbete när vuxenstyrningen är svagare. Därför har numera en hel del elever styrd *varia*, vilket innebär att man vid utvecklingssamtal eller i åtgärdsprogram bestämmer att eleven alltid ska gå till vissa ämnessalar eller stödgrupper i stället för att välja fritt. Vid utvärderingsdagen framförde elevrepresentanterna att en del elever tyckte att det var jobbigt att välja vad man ska göra på *varia*, och att det ibland kan vara svårt att få plats på det man valt. De föreslog därför att klasserna skulle vara samlade under veckans första variapass, och att man då skulle få jobba med de uppgifter man väljer tillsammans med klassföreståndaren. Så har vi brukat göra den första tiden i årskurs sex, och eleverna tyckte att det kunde vara bra för alla årskurser.

En viktig men inte så enkel fråga för elevinflytande är undervisningsgruppernas inflytande över *undervisningens innehåll och upplägg*. Vi har noterat att både lärare och elever upplever att utrymmet begränsas av kursplaner och kunskapskrav. I lärarenkäten uttrycker flera att de strävar efter att diskutera undervisningens innehåll och utformning med eleverna i olika former, med varierad framgång. *Skolan som helhet skulle kunna arbeta mer tematiskt med elevinflytande och -påverkan, men det skulle gå ut över undervisningstiden och frågan är om vi är beredda att offra det*, skriver en av lärarna i enkäten. Däremot har flera kommenterat att cirklar, utvärderingar och de elevledda utvecklingssamtalen fungerar väl. Några lärare tycker att eleverna generellt sett inte tar så mycket ansvar som vi önskar, andra tycker att vi har lyckats bra med att ”ge eleverna ansvar och lära dem att ta hand om det”. Överlag är lärarnas uppfattning om måluppfyllelsen för elevinflytande och -ansvar splittrad: ”*Som helhet jobbar skolan jättebra med detta /--- och/ ger eleverna stora möjligheter att uttrycka sig och påverka*”, skriver någon. ”*Elevernas möjlighet till inflytande över sitt arbete och skolan som*

helhet är i princip obefintligt”, skriver en annan. I skattningen av måluppfyllelsen har lika många angett 40 % och som 100 %, även om flertalet ligger däremellan. Genomsnittet ligger på 72,2 % för hur man lyckas i sitt eget arbete och 70,0 % för skolan som helhet; vilket är högre än de närmast föregående åren.

Som helhet gör skolledningen bedömningen att vi når delaktighetsmålen ganska väl när det gäller lyhörddhet för eleverna i allmänhet, och elevmedverkan vid utvärderingsdagar fungerar väl. Vi har också välfungerande former för att eleverna ska kunna växa in i ökat ansvarstagande för sina studier, där varia är ett viktigt inslag, och för att de ska kunna lämna konstruktiva bidrag till viktiga vardagsfunktioner genom elevtjänst i matsal, cafeteria och vaktmästeri. Övergången till elevledda utvecklingssamtal har fallit ut väl. Trots detta är elevinflytande fortfarande det mål vi tycker att vi lyckas minst bra med. Strukturerna för elevinflytande genom elevkår/elevråd och matråd har vi svårt att hitta stabila former för, och trots viss förbättring når vi fortfarande inte så långt som vi skulle vilja när det gäller elevernas inflytande över undervisningen. Under den senaste femårsperioden har dock uppskattningarna av måluppfyllelse, så som den avspeglas i enkäter bland elever och lärare, ökat.

Åtgärder för utveckling (4:III, inflytande och ansvar)

På en övergripande nivå vill vi vårda lyhörddheten för elevernas behov och önskemål i allmänhet. När det gäller de konkreta strukturerna för elevinflytande ska vi fortsätta att organisera utvärderingsdagar där lärare lyssnar till elever. Vi behöver stötta och uppmuntra det nybildade elevrådet, så att de kan bli en tydligare kanal för elevinflytande i olika frågor. Vi behöver också fortsätta strävan att få god aktivitet i matrådet.

När det gäller arbetet i klassrummet och undervisningens utformning är det viktigt att vi behåller ambitionen att hålla eleverna delaktiga, och öka medvetenheten om vad delaktighet kan innebära i praktiken – det är inte alltid detsamma som att man får som man vill.

Vi avser att permanenta modellen med elevledda utvecklingssamtal, och införa det som rutin i alla klasser från och med årskurs 7. Erfarenheten är att det ökar elevernas ansvarstagande inte bara för själva samtalet, utan också för sin egen kunskapsutveckling.

5. Skolans profil och identitet

Att värna om vår profil och identitet är en viktig del i kvalitetsarbetet för oss som enskild skola. Vi har vårt existensberättigande genom att vi kan utveckla och uppehålla en praktik som visar för våra elever – de som nu går i Katarinaskolan och de som vill komma till oss i framtiden – och för oss själva som arbetar i skolan, att vi har våra egna kvaliteter att tillföra till en disparat skolmarknad. Inga politiker har beslutat om vår existens, och inga organisationer eller företag driver skolan för några andra ändamål än det vi kan bidra med för att främja våra ungdomars mognad, bildning och kunskapsutveckling i vår dagliga verksamhet. Våra främsta tillgångar är berättelsen om våra grundares engagemang och övertygelse, och vår förankring i de humanistisk-kristna grundvärderingarna och de bildnings-

och utvecklingsideal som är förknippade med dem (se avsnitt 1). Detta är ett arv vill vi förvalta för framtiden.

Det viktigaste profilarbetet på Katarinaskolan är det löpande arbetet mot de mål vi har behandlat i avsnitten ovan, framför allt vår strävan efter att alla som kommer till oss ska uppleva en anda av personligt engagemang och ömsesidig respekt. Vi vill därför särskilt betona Katarinaskolan som en mötesplats för individer med olika ursprung, intressen och begåvningar, och understryka att skolan välkomnar elever med olika kulturell bakgrund. Vi vill befrämja en anda som leder till att alla känner att man har rätt att vara sig själv, och tillerkänner andra samma rätt. Detta vill vi uttrycka redan i det första samtal vi bjuder in varje familj till, innan barnen börjar på Katarinaskolan.

Att vi satsar tid på individuella mentorssamtal med eleverna, av mindre formell karaktär än utvecklingssamtalen, ser vi som ett viktigt uttryck för Katarinaskolans uppfattning om den enskilda personens betydelse. Arbetet med Reparativ rättvisa och cirkelsittningar är ett annat.

I Katarinaskolans timplan ges stort utrymme för språkstudier och en betoning av det klassiska bildningsarvet (se mer om detta i avsnitt 1). Men också kunskapsmålen, i vid förståelse, är centrala. Vi önskar att var och en av våra elever ska få möjlighet till kunskapsutveckling, bildning och mognad under sin tid hos oss; och att de genom att studera flera språk ska öka sina förutsättningar att kommunicera med andra folk och kulturer. I undervisningen vill vi betona samtal och reflektion, kanske särskilt tydligt i humanstudier och naturvetenskaper. Vi vill också inspirera våra elever att se att kunskap är något som är värt ansträngning – ”att kunna mycket är viktigt, det är coolt att vara smart”, som en av våra elever en gång uttryckte saken i sin individuella utvecklingsplan.

Efter skolinspektionens senaste besök 2013 blev vi tvungna att lägga ner vårt särskilda profilämne, Klassisk språktradition, eftersom det inte är ett ämne i den nu gällande läroplanen för grundskolan (Lgr11). Den nuvarande skollagen ger tyvärr inte samma utrymme för friskolor som den som gällde när Katarinaskolan startade och vi fick vårt eget ämne godkänt. Under läsåret 2015-2016 har vi prövat att i stället göra temainslag där vi tar vara på en del av innehållet i det ämnet. Inslagen har planerats av skolans förstelärare tillsammans med en av skolans grundare, Stephen Coombs, som också genomförde några lektioner på temat för varje årskurs. Så fick eleverna i årskurs 7 ta del av ks-tema med anknytning till musik, eleverna i årskurs 7 fick ks-tema med anknytning till historia, eleverna i årskurs 8 fick ks-tema med anknytning naturvetenskaperna och eleverna i årskurs 9 fick ks-inslag med anknytning till de moderna språken.

Katarinaskolans humanistisk-kristna profil tar sig också uttryck på andra konkreta sätt. Grundarnas idé att ge klasserna och även undervisningssalarna latinska namn och att skapa ett lugnt rum för stillhet och eftertanke, det alltid öppna Katarinarummet, är några sådana exempel. Att eleverna startar veckan tillsammans med en samling där man lär sig att lyssna, både på vuxna och kamrater, och respektera andras framföranden och åsikter, är ett annat. Vid de samlingarna inbjuds man också att delta i bönen Fader vår – eller tänka på något man själv tycker är viktigt. På så sätt knyter vi an till Katarinaskolans ursprungsinspiration samtidigt som vi uttrycker varje persons rätt till tankefrihet, vilket är en grundtanke hos oss.

Men också de återkommande traditioner som i varierande grad både bidrar till bildningsverksamheten och stärker känslan av samhörighet och gemensam glädje, ser vi som ett led i detta identitetsbyggande. För att de nya eleverna snabbt ska lära känna varandra återkommer varje höst således ett disco för eleverna i de yngsta klasserna, och ett par dagars lägerskola för varje klass i början av årskurs 6. Skolans skyddshelgon Katarina av Alexandria uppmärksammas i slutet av november, och föräldraföreningen bjuder in till ett Adventskaffe, oftast med körframträdanden och förtäring. Lucia firas med ett roligt och stämningsfullt Luciaspel. Vid Julavslutningen, som alltid hålls i St Lars kyrka, läses julevangeliet inte bara på svenska utan också enstaka verser på alla de andra språk som man befattar sig med i skolan, samt några av elevernas modersmål, vilket kan bli ett femtontal olika språk eller mer. Denna högtid uppskattas av eleverna. De senaste åren har vi, efter önskemål från elever, även hållit sommaravslutningen för årskurserna 6-8 i St Lars kyrka.

En av vårterminens höjdpunkter är Karnevalsfesten med maskerad, som oftast äger rum som sig bör på Fettisdagen innan den västerländska fastan börjar. Festen förbereds av elever och föräldrar tillsammans med lärare. Tidigare år har festen dominerats av en gemensam måltid, något som inte har känts meningsfullt för alla elevdeltagare och dessutom krävt ganska mycket arbete av arrangörerna. 2016 prövade vi därför att i stället lägga tyngdpunkten på disco, vilket föll väl ut. Stilla veckans och Påskens teman tas upp i vårt vecko-PM och på annat sätt. Mot slutet av läsåret hålls en fest för avgångseleverna med middag och dans. Fram till förra läsåret har vi hållit till på Skarholmen, efter en upptakt med bål och snacks hemma hos en av skolans grundare. Detta år höll vi i stället festen i anslutning till skolan, med start på skolgården och fortsättning i festlokalerna på Östgöta nation.

Sommaravslutningen för årskurs 9 hålls på Slottsbiografen och har sin egen högtidliga tradition, bl.a. med uppläsning av nyskrivna latinska epigram till klasserna, där deras olika karaktärer och bidrag till gemenskapen i skolan uttrycks med anknytning till de djur de är uppkallade efter.

De ämnen som har sin tyngdpunkt i hantverk och konstnärligt skapande har en stark ställning i Katarinaskolan, och skolan har även en särskild plan för hur kulturaktiviteter ska berika elevernas lärande och personliga utveckling. Här har vi haft god hjälp av Kulturrådets satsning Skapande skola, som har gett oss värdefulla bidrag sedan flera år tillbaka.

Ett närbesläktat tema som är sprunget ur skolans grundvärderingar kallar vi Kulturmöten. Inom ramen för det temat får eleverna återkommande tillfällen att genom studiebesök, inbjudna gäster och särskilda aktiviteter tillfälle att bekanta sig med kulturyttringar från olika folk och olika delar av världen, och med grupper med olika sätt att utforma sina liv. I planeringen av kulturmötesaktiviteter tar vi särskilt fasta på sådant som kan stärka ungdomarnas vilja att förstå och stötta människor som har det svårt. Vi erbjuder också regelbundet eleverna till aktiviteter för att bistå andra, t.ex. att skänka julklappar till östeuropeiska barnhemsbarn i samarbete med Emmaus, och att delta i Operation Dagsverkes insamlingar för barn i andra delar av världen. Hösten 2015 deltog de som så önskade i en manifestation till förmån för flyktingar, och samlade in pengar till Röda korsets flyktingarbete.

Skolans traditioner och andra särdrag betyder olika mycket för olika elever. Några kanske är en aning likgiltiga, medan andra visar att de uppskattar att gå i en skola som är litet

annorlunda. Deras sätt att delta i våra traditioner visar att de uppskattar skolan och sätter värde på dess särart: detta inverkar positivt på deras motivation att klara både sina egna och skolans krav vad gäller inläring och träning. Samtidigt som de får omväxling från det vardagliga arbetet utvidgas deras syn på olika kulturområdets förmåga att förtjusa och att förse livet med mening. Det är inte omöjligt att elevernas respekt för varje människas särart får stöd av det faktum att själva skolan har en särart. Vår ambition är att på så många sätt som möjligt fläta samman det gamla och det nya, det välkända och det främmande, det anspråksfulla och det lättsamma, tradition och förnyelse.

Flertalet av våra elever är själva inte utövande kristna och har begränsad erfarenhet av religionsutövning, och den religiösa aspekten på vår profil betyder inte särskilt mycket för dem. Men i samtal med eleverna hör vi ibland att man tycker att de kristna inslagen i skolans traditioner bidrar till skolans karaktär och ger en gemensam grund. Betoningen av varje persons rätt till tankefrihet och respekten för olika livsåskådningar gör att ingen heller känner sig hämmad av detta.

Några röster om skolans profil från fokusgrupper i årskurs 9, strax före avslutningen (från detta och tidigare år):

Klassnamnen och alla traditioner gör att det känns personligt och roligt att gå på Katarinaskolan, och det skapar gemenskap mellan alla här /---/ det är lite som Uppsalas Hogwarts, som det stod i tidningen (efter en artikel i UNT i oktober 2014, som anspelade på böckerna om Harry Potter i karaktäristiken av Katarinaskolan). /---/ Alla som har gått på Katarinaskolan har sin identitet i det, man pratar om sitt klassnamn och namnen på husen och salarna och allt det där som är typiskt Katarina. Det knyter liksom ihop oss även om vi har gått här helt olika tid. /---/ Detta kommer man verkligen att sakna på gymnasiet, och man är glad över att ha fått vara med om det. Hur ska man stå ut med att gå i en klass som heter bokstav-siffra-bokstav? /---/ De kristna inslagen är på lagom nivå för att det ska kännas mysigt och trivsamt men inte kravfyllt. Man känner sig inte tvingad till något, utan alla får tycka och tänka det de vill. /---/ Man får bra allmänbildning om kyrka och kristendom, det är många som inte har, men vi får lära oss mer. Det hjälper en att förstå andra och acceptera andras tro. Kulturmötesaktiviteterna har varit intressanta och roliga /---/, det är kul att få pröva på olika saker och intressant att möta människor med andra erfarenheter.

Medarbetarnas personliga utgångspunkter i förhållande till den humanistisk-kristna inriktningen varierar, men engagemanget för människans värdighet har alla gemensamt, och det finns ett grundläggande förtroende för att alla drar åt samma håll i det gemensamma arbetet.

6. Inför läsåret 2016-2017

Under läsåret 2016-2017 vill vi behålla fokus på våra prioriterade mål:

- Arbetet med värdefrågor är en viktig del i det vi uppfattar som Katarinaskolans profil, och det vill vi värna om. Vi kan aldrig ge avkall på vår strävan att var och en ska känna sig betydelsefull och respekterad i vår skola. För att främja detta vill vi behålla betoningen på Amicis roll som motor i det förebyggande arbetet, och vi vill värna vårt fokus på reparativa insatser vid konflikter.
- För bättre kunna stötta elever med läs- och skrivsvårigheter vill vi sprida information om detta till alla lärare. Vi ska också skaffa enkel tillgång till inlästa läromedel för alla elever som kan ha glädje av det.
- Vi finner det väsentligt att alla elever känner sig delaktiga och utvecklar sin förmåga till ansvar och inflytande under sin tid hos oss. Därför vill vi vara fortsatt lyhörda och stimulera diskussioner om elevers medinflytande. I detta sammanhang vill vi särskilt stödja det nybildade elevrådet. Tillsammans med eleverna ska vi också göra en grundligare översyn av våra skolregler. Vi vill också fortsätta med implementeringen av de elevstyrda utvecklingssamtalen.
- Efter förra läsårets inledande försök med att återknyta till en del av det stoff som tidigare utgjorde Katarinaskolans eget ämne Klassisk språktradition (se avsnitt 1.1., s. 2f.), i form av återkommande teman i de lika årskurserna, vill undersöka om vi kan utveckla detta till stående inslag i arbetet.

Allt detta kommer att kräva vårt samlade engagemang, så att vi kan utveckla vårt sätt att förverkliga vårt motto: ur sanning födes glädje.

Skolledningen